

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

ગુજરાત ઉચ્ચ ન્યાયાલય, અમદાવાદ

ક્રિમીનલ અપીલ (દોષસિદ્ધિ વિરુદ્ધ) નં. ૧૩૮૧/૨૦૧૦

મંજૂરી અને હસ્તાક્ષર માટે:

માનનીય શ્રી ન્યાયાધીશ એસ.જી. શાહ

=====

૧	શું સ્થાનિક સમાવારપત્રોના રિપોર્ટર્સને ચુકાદો જોવાની પરવાનગી આપવામાં આવે છે?	
૨.	રિપોર્ટર્સને સંદર્ભિત કરવાં કે નહિ?	
૩.	શું ન્યાયમૂર્તિ ચુકાદાની આખરી નકલ જોવાં ઇચ્છે છે?	

૪.	શું આ કેસમાં ભારતના બંધારણના અર્થઘટન કે તેનાં હેઠળ કરવામાં આવેલ કોઈ હુકમ સબબ કોઈ મહત્વપૂર્ણ કાયદાકીય પ્રશ્ન સમાવિષ્ટ છે?	
૫.	દીવાની ન્યાયાધીશને પરિપત્રિત કરવું કે નહિ?	

=====

રફીક યુસુફ શેરાણી તથા ર....અપીલકર્તા(ઓ)

વિ.

ગુજરાત રાજ્ય....સામાવાળા (ઓ)/સામાવાળા(ઓ)

=====

ઉપસ્થિતિ:

અપીલકર્તા(ઓ) નં. ૧ – ૨ માટે એડવોકેટ શ્રી એમ. આર. એમ. એ. ખારાડી

અપીલકર્તા(ઓ) નં. ૩ માટે એડવોકેટ શ્રી ઝુબિન એફ. ભારડા

સામાવાળા(ઓ)/સામાવાળા(ઓ) નં. ૧ માટે એ.પી.પી. શ્રીમતી જીરગા ઝવેરી

=====

ન્યાયપીઠ: માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી એસ.જી. શાહ

તારીખ : ૨૫/૧૧/૨૦૧૪

સીએવી ચુકાદો

અપીલકર્તાઓને વિદ્વાન અધિક સત્ર ન્યાયાધીશ દ્વારા દોષિત ઠરાવવામાં આવ્યા છે. દાહોદ ખાતે ૨૩.૭.૨૦૧૦ની સામાન્ય ચુકાદા દ્વારા બે સત્ર અદાલતી કેસોમાં, એટલે કે સત્ર કેસ નં. ૧૯૪ ઓફ ૨૦૦૭ અને સત્ર કેસ નં. ૯/૨૦૦૮. સત્ર કેસ નં. ૧૯૪ / ૨૦૦૭માં એક જ ઘટનામાં તમામ અપીલકર્તાઓ સંકળાયેલા હોવાથી, અપીલકર્તા નં. ૧ અને ૨ને આરોપી તરીકે દર્શાવવામાં આવ્યા હતા અને તે સંબંધિત સમયે અપીલકર્તા નં. ૩ને ફરાર તરીકે જાહેર કરવામાં આવ્યો હતો તથા તેને માત્ર ૨૫.૧૦.૨૦૦૭ના રોજ, એટલે કે સત્ર કેસ નં. ૧૯૪/૨૦૦૭માં ચાર્જશીટ દાખલ થયા બાદ, ધરપકડ કરવામાં આવી હતી. તેથી, સત્ર કેસ નં. ૯ / ૨૦૦૮માં તેને એકમાત્ર આરોપી તરીકે ટ્રાય કરવામાં આવ્યો હતો. જોકે, બંને સત્ર કેસો દાહોદ પોલીસ સ્ટેશન આઈ – સી.આર. નં. ૯૭ / ૨૦૦૭ નામની એક જ એફ.આઈ.આર.માંથી ઉપજેલા હોવાથી, માનનીય સત્ર ન્યાયાધીશે બંને સત્ર કેસોને સંયોજિત કર્યા હતા અને સત્ર કેસ નં. ૧૯૪ ઓફ ૨૦૦૭માં માત્ર એક જ પુરાવાનો સેટ નોંધવામાં આવ્યો હતો. આ રીતે, તમામ આરોપીઓનો એકસાથે ટ્રાય થયો હતો અને આક્ષેપિત સામાન્ય ચુકાદા દ્વારા આઈ.પી.સી.ની કલમો ૩૦૭, ૩૩૩ અને ૧૧૪ હેઠળ તેમને દોષિત ઠરાવવામાં આવ્યા હતા.

૨. જ્યાં સુધી દોષિત ઠેરવવાનો સંબંધ છે, અપીલકર્તા નં. ૧ અને ૨ ને દોષિત ઠેરવીને છ વર્ષની કઠોર કેદ તથા રૂ. ૧૦૦૦૦/- નો દંડ, અને આવા દંડની ચુકવણી ન થાય તો વધુ છ માસની કઠોર કેદની સજા ફટકારવામાં આવી છે. જ્યારે, એ જ ગુના માટે, અપીલકર્તા નં. ૩ ને દોષિત ઠેરવીને ૮ વર્ષની કઠોર કેદ તથા રૂ. ૧૫૦૦૦/- નો દંડ, અને દંડની ચુકવણી ન થાય તો વધુ છ માસની કઠોર કેદની સજા ફટકારવામાં આવી છે.

૩. જો કે અપીલકર્તા નં. ૧ અને ૨ તથા અપીલકર્તા નં. ૩ નો પ્રત્યેક અલગ-અલગ સત્ર પ્રકરણ નંબરો હેઠળ મુકદ્દમો ચલાવવામાં આવ્યો હતો અને વિવાદાસ્પદ ચુકાદો અને હુકમ એકસમાન હોવાથી, તેઓએ સૌએ મળીને સંયુક્ત રીતે આ અપીલ દાખલ કરી છે, જેમાં અપીલકર્તા નં. ૧ અને ૨ સત્ર પ્રકરણ નં. ૧૯૪ ઓફ ૨૦૦૭ માં મૂળ આરોપી છે, જ્યારે અપીલકર્તા નં. ૩ સત્ર પ્રકરણ નં. ૯ ઓફ ૨૦૦૮ માં આરોપી છે.

૪. જેટલા અંશે સર્વ આરોપીઓ વિરુદ્ધના આરોપોનો સંબંધ છે, તેને ફરિયાદના સારને નોંધતાં સંક્ષેપમાં આ રીતે સારાંશરૂપે રજૂ કરી શકાય છે, જેમાં જણાવવામાં આવ્યું છે કે ૧૪.૮.૨૦૦૭ના રોજ, રાત્રે લગભગ ૧૧ વાગ્યે, જ્યારે ફરિયાદી અને નિઃશસ્ત્ર પોલીસ હેડ-કોન્સ્ટેબલ ગોકલભાઈ સોમાભાઈ ખાંટ દાહોદ નગર પોલીસ મથકની હદમાં દાહોદ શહેરમાં રાત્રિ પેટ્રોલિંગની ફરજ પર હતા, ત્યારે તેઓ નગરના સ્ટેશન રોડ પર વિવેકાનંદ ચોક નજીક હાજર હતા, જ્યાં કોઈ કાર્યક્રમ ચાલતો હતો. આવા સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમ, એટલે કે ‘કવિ સંમેલન’

(કવિઓ દ્વારા તેમની કવિતાઓનું પાઠન કરવા માટેનું સંમેલન)ના કારણે ફરિયાદી સહિતના અનેક ઉચ્ચ અધિકારીઓ પેટ્રોલિંગ- ‘બંદોબસ્ત’ની ફરજ પર હતા અને જ્યારે તેમના ઉચ્ચ અધિકારીએ તેમને ગાંધી ચોક અને પડાવ વિસ્તારનો ચક્કર મારવાની સૂચના આપી, ત્યારે ફરિયાદી, પોલીસ કોન્સ્ટેબલ કાનુભાઈ બાથુભાઈ અને પોલીસ કોન્સ્ટેબલ મહેશભાઈ ઉકરભાઈ સાથે બાગિણી સમાજ ત્રણ રસ્તાથી ચાદગાર ચોક તરફ નીકળ્યા અને ગાંધી ચોક પહોંચ્યા. ગાંધી ચોકના ત્રણ રસ્તાના સંગમસ્થળે, તેમને રસ્તા પર આવેલી એક દુકાનના ઓટલા પર ત્રણ વ્યક્તિઓ બેઠેલી જણાઈ અને તેમણે નોંધ્યું કે જ્યારે આ લોકોએ ફરિયાદીની પોલીસ ગાડી જોઈ, ત્યારે તેમણે રસ્તા પર કેટલીક વસ્તુઓ ફેંકી દીધી હતી અને તેથી, ફરિયાદીએ તેમની નજીક પોલીસ ગાડી અટકાવી અને ગાડીમાંથી નીચે ઉતર્યા, તેઓ તે લોકો પાસે પહોંચ્યા અને જોયું કે આવી વ્યક્તિઓના પગ પાસે એક લોખંડનો કોસ પડેલો હતો, જેનું એક છેડું સમતળ હતું, જેનો સામાન્ય રીતે બંધ મકાનનું તાળું તોડવા, તેનું હેન્ડલ તોડવા અને બારીની જાળી તોડવા માટે ઉપયોગ થાય છે અને જે લોકભાષામાં “ખટારિયું” (મકાન અથવા દુકાનનો દરવાજો ઘરફોડ ચોરી માટે તોડવા માટે વપરાતો લોખંડનો દંડ) તરીકે જાણીતો છે. ત્યારબાદ, ફરિયાદીએ તેમને તેમની ઓળખ તથા રહેઠાણનું સ્થાન વગેરે બાબતે પૂછપરછ કરી. જોકે, તે સમયે એક વ્યક્તિએ પોતાની ખિસ્સામાંથી છરી કાઢી અને દુકાન પરથી પોલીસ કોન્સ્ટેબલ કાનુભાઈ બાથુભાઈ પર ફૂદકો મારીને તેમના છાતીના ડાબા ભાગમાં છરીનો ઘા કર્યો. ત્યારબાદ, કાનુભાઈ રસ્તા પર પડી ગયા અને ઘા કરનાર તે વ્યક્તિએ ફરીથી ઘા

કરવા પ્રયત્ન કર્યો અને હિન્દીમાં “મારે ડાલુંગા” એટલે કે “તમને મારી નાખીશ” એમ બૂમો પાડી. જોકે, બીજી પોલીસ કોન્સ્ટેબલ મહેશભાઈએ કાનુભાઈને બીજો ઘા કરવાનો પૂર્વે જ તેને પકડી લીધો, પરંતુ તે વ્યક્તિ ગોકુલભાઈની પકડમાંથી છૂટી જવામાં સક્ષમ હતો અને એક વાર તેણે ગોકુલભાઈ પાસેથી છરીવાળો હાથ છૂટો કરાવવામાં સફળતા મેળવી, ત્યારે તેણે મહેશભાઈના પેટના ડાબા ભાગમાં છરી મારી. તે સમયે, ગોકુલભાઈએ છરી પકડી રાખનાર તે વ્યક્તિના હાથ પર લાકડીનો ઘા કર્યો. ત્યારબાદ, તેના હાથમાંથી છરી પડી ગઈ, પરંતુ તે સ્થળેથી ભાગી જવામાં અને કોર્ટ રોડ તરફ ફરાર થઈ જવામાં તે સક્ષમ રહ્યો અને સ્થળે એકત્રિત થયેલા અનેક લોકો અથવા જાહેરજનોએ તેને પકડવાનો પ્રયત્ન કર્યો હોવા છતાં તેને પકડી શકાયો નહોતો. જ્યારે, આવા ગુનેગાર સાથે હાજર બીજા બે વ્યક્તિઓને ફરિયાદી તથા તેની જિપના ચાલક, એટલે કે પોલીસ કોન્સ્ટેબલ કૃષ્ણકુમાર ચતુર્ભાઈએ કેટલાક જાહેરજન સાથે પકડી લીધા અને તેમને પોલીસ વાહનમાં લઈ જવામાં આવ્યા. ત્યારબાદ, અન્ય પોલીસ અધિકારીઓને સંદેશો આપવામાં આવ્યો અને ઈજાગ્રસ્ત પોલીસ કોન્સ્ટેબલ કાનુભાઈ તથા મહેશભાઈને ડૉ. ભારપોડાની ક્લિનિક અથવા ત્યાં લઈ જઈને તેમના હોસ્પિટલમાં દાખલ કરવામાં આવ્યા. પૂછપરછ દરમિયાન, મુખ્ય ગુનેગાર સાથે પકડાયેલા બે વ્યક્તિઓએ પોતાના નામ ઇમરાન મહમૂદ અલી મુસલમાન અને રફીક યુસુફ શેરાણી તરીકે જાહેર કર્યા, જેઓ મધ્યપ્રદેશમાં રહે છે, અને પૂછપરછ દરમિયાન તેમણે ત્યાંથી ફરાર થઈ જવામાં સફળ રહેલા ત્રીજા વ્યક્તિનું નામ રવિ રામવીર પંડિત હોવાનું ખુલાસો કર્યો, જે મધ્યપ્રદેશનો રહેવાસી છે. તેથી,

પ્રાથમિક દષ્ટિએ, મૂળ આરોપ રવિભાઈ રામવીર પંડિત વિરુદ્ધ છે, જેને કમલકાંત રામવીર કશ્યપ તરીકે પણ ઓળખવામાં આવે છે અને તેથી, રેકૉર્ડમાં તેનું નામ રવિ @ કમલકાંત રામવીર કશ્યપ તરીકે દર્શાવવામાં આવ્યું છે. સ્પષ્ટતા માટે, આ સ્પષ્ટ કરવામાં આવે છે કે રફીક અને ઇમરાન અહીંના આરોપી તેમજ અપીલકર્તા નં. ૧ અને ૨ છે, જ્યારે રવિ @ કમલકાંત રામવીર કશ્યપ આ મામલે આરોપી તેમજ અપીલકર્તા નં. ૩ છે.

૫. ઉપરોક્ત એફઆઈઆરના આધારે, તપાસ અધિકારીએ વિવિધ સાક્ષીઓના નિવેદનો નોંધીને તથા ઘાયલની સારવાર થઈ હતી તે હોસ્પિટલમાંથી તબીબી પ્રમાણપત્ર મેળવીને ઘટનાની તપાસ કરી છે. તપાસ પૂર્ણ થતાં, જ્યારે આરોપીઓ વિરુદ્ધ પૂરતું પુરાવું મળ્યું, ત્યારે પ્રારંભમાં આરોપી નં. ૧ અને ૨ વિરુદ્ધ ૧૯.૧૦.૨૦૦૭ના રોજ ચાર્જશીટ દાખલ કરવામાં આવ્યું હતું અને જ્યારે અપીલકર્તા નં. ૧ની ૨૫.૧૦.૨૦૦૭ના રોજ ધરપકડ કરવામાં આવી, ત્યારે તેના વિરુદ્ધ પૂરક ચાર્જશીટ દાખલ કરવામાં આવ્યું હતું.

૬. મેં બંને learned advocates ની રજૂઆત તેમજ રેકૉર્ડ અને કાર્યવાહીની તથા કાગળપોથીની પરીક્ષા કરી છે.

૭. અપીલકર્તાઓએ એકબીજાની દલીલો અપનાવી છે, જેમાં મુખ્યત્વે રજૂ કરવામાં આવ્યું છે કે ઈજાઓ અને અન્ય આક્ષેપો ગમે તે હોવા છતાં, વાસ્તવમાં અપીલકર્તા નં. ૧ અને ૨ વિરુદ્ધ કોઈ આક્ષેપ અથવા દ્રઢ પુરાવો નથી; માત્ર એટલા માટે કે તેઓ ઘટનાસ્થળે હાજર મળ્યા હતા, તેમને સહઆરોપી તરીકે,

ઉશ્કેરનાર તરીકે જોડવામાં આવ્યા છે અને તેમનો આક્ષેપિત ઘટનામાં સંડોવણી હોવાનો સ્તીભાર પણ પુરાવો નથી, છતાં કોઈપણ સાક્ષી દ્વારા તેમના વિરુદ્ધ પુરાવાનું નિવેદન નોંધાયા વિના જ તેમને અનાવશ્યક રીતે દોષિત ઠરાવવામાં આવી રહ્યા છે.

૮. તેમ છતાં, મૂળભૂત પુરાવો મુખ્યત્વે અપીલકર્તા નં. ૩ વિરુદ્ધ છે.

૯. જો આપણે આક્ષેપિત ચુકાદાનું અવલોકન કરીએ તો, સત્ર અદાલતે તેની સમક્ષની તાત્કાલિક કાર્યવાહીની મૂળ કથા યોગ્ય રીતે વર્ણવી છે અને તેના નિર્ધારણ માટે યોગ્ય મુદ્દાઓ ઘડ્યા છે તથા તેના દ્વારા પરખવામાં આવેલા રેકર્ડ પુરાવાની ચર્ચા કર્યા બાદ, ઉપરોક્ત મુજબ આરોપીને દોષિત ઠેરવવાના નિષ્કર્ષ પર પહોંચવા માટે યોગ્ય કારણો આપ્યાં છે. તેથી, જેટલા અંશે ટ્રાયલની પ્રક્રિયા અને પુરાવાની ચાલી અહીં પુનઃઉલ્લેખિત કરવામાં આવી નથી. પેપર-બુકમાં પણ ઉપલબ્ધ તમામ સામગ્રીનો સમાવેશ થાય છે અને, તેથી, તેની પુનઃઉલ્લેખના કારણે અહીં અનાવશ્યક ભાર પડશે અને, તેથી, તેને ટાળવામાં આવે છે. આ રીતે, જો આપણે અપીલકર્તાઓની રજૂઆત અને સંબંધિત પુરાવા તરફ જઈએ તો, અપીલકર્તાઓની કુલ દલીલ મુખ્યત્વે એ અસરની છે કે ફરિયાદી તથા અન્ય પોલીસ કમ ચારીઓ દ્વારા તેઓ સ્થળ પર હાજર હોવા બાબતે પૂછપરછ કરવામાં આવી ત્યારે તેઓ ગભરાઈ જતા આ માત્ર એક અકસ્માત હતો, જ્યાંથી તેમણે દુકાનમાંથી કૂદવાનો અને સ્થળ પરથી ભાગી જવાનો પ્રયત્ન કર્યો હતો, પરંતુ એવું કરતાં ફરિયાદીને કોઈ તીક્ષ્ણ હથિયારથી

ઈજા પહોંચી હતી. તેમ છતાં, તેમનો આવા હથિયાર સાથે કોઈ સંબંધ નહોતો અને તેમણે ફરિયાદી તથા તેના સહકર્મી પર ક્યારેય હુમલો કર્યો નહોતો અને, તેથી, ધારા ૩૦૭ હેઠળની દોષસિદ્ધિ યોગ્ય નથી, વિશેષ કરીને જ્યારે પીડિતને થયેલી ઈજાઓ સ્વરૂપે સામાન્ય હતી અને જ્યારે ડૉક્ટરે સ્પષ્ટપણે ખાતરી આપી હતી કે સારવાર ન લેવામાં આવે તો પણ તે મૃત્યુ માટે પૂરતી નહોતી અને તે અન્યથા ત્રણ અઠવાડિયામાં સાજી થઈ જાત. અપીલકર્તા નં.૧ અને ૨ અંગે તેમનું વિશિષ્ટ નિવેદન એ છે કે તેમના તરફથી કોઈ હુમલાનો કે કોઈપણ પ્રકારના હથિયાર અથવા સાધન તેમની પાસે હોવાનો કોઈ આક્ષેપ નથી અને ફક્ત એટલા કારણે કે તેઓ ઘટનાસ્થળે હાજર હતા, જ્યારે અપીલકર્તા નં.૩ પોલીસ દ્વારા હેરાન કરવામાં આવવાની આશંકાને કારણે ઘટનાસ્થળેથી ભાગી ગયો હતો, તેઓ સંપૂર્ણપણે નિર્દોષ છે અને તેમનો ન તો અપીલકર્તા નં.૩ સાથે અને ન તો ઘટનાસાથે કોઈ સંબંધ છે. તેથી, તેમની દોષસિદ્ધિ સંપૂર્ણપણે અયોગ્ય છે.

૧૦. રેકૉર્ડ પરની સમગ્ર પુરાવાની મૂલવણી કર્યા પછી, જેની ચર્ચા અહીં આગળ કરવામાં આવી છે, સ્પષ્ટ થાય છે કે તથ્યોના બે સમૂહ છે, એટલે કે એક માત્ર અપીલકર્તા નં. ૧ અને ૨ વિરુદ્ધ અને બીજો અપીલકર્તા નં. ૩ વિરુદ્ધ. કદાચ આ જ કારણ હોઈ શકે કે અપીલ લંબિત રહેલી દરમિયાન, અપીલકર્તા નં. ૧ અને ૨ને તા. ૧૪.૧૦.૨૦૧૦ના હુકમ દ્વારા જામીન પર મુક્ત કરવામાં આવ્યા હતા, જ્યારે અપીલકર્તા નં. ૩ની જામીન અરજી નામંજૂર કરવામાં આવી હતી.

૧૧. ફરિયાદ પક્ષના સાક્ષી નં.૧ – મહેશકુમાર બબુલાલ ચૌહાણ આંક ૬ પર ઘટના સ્થળેથી ફરિયાદી દ્વારા એકત્રિત કરવામાં આવેલ લોખંડના સળિયા તથા પીડિતના કપડાંની પંચનામાનો પંચ સાક્ષી છે. તે આવા મુદ્દામાલની જમીને સમર્થન આપે છે તથા આંક ૭ અને ૮ પરના પંચનામાનું, આંક ૮ અને ૧૦ પરની ચિઠ્ઠીઓ સાથે, અવલોકન કર્યું છે. જોકે, આવા માલસામાન આરોપીની કબજામાંથી જપ્ત કરવામાં આવ્યા નહોતા અને તેથી, આવું સાક્ષ્ય પ્રશ્નિત સાધન તથા રક્તના ડાઘવાળા પીડિતના કપડાંની હાજરીની પુષ્ટિ કરે છે, તો પણ માત્ર એટલા આધાર પર આરોપીને દોષિત ઠરાવી શકાય નહિ, જ્યાં સુધી એ સાબિત ન થાય કે તેમણે ગુનો કર્યો છે.

૧૨. અપીલકર્તાઓ આંક ૧૧ પર અનિતા સર્જિકલ હોસ્પિટલ, દાહોદના વૈદકીય અધિકારી ફરિયાદપક્ષના સાહેદ-૨ ડૉ. ચશવંત ભારપુરાની સાક્ષી પર ભારે આધાર રાખી રહ્યા છે. ડૉક્ટરે અદાલત સમક્ષ સ્પષ્ટપણે સોગંદપૂર્વક જણાવ્યું છે કે પીડિત મહેશભાઈ ઉકરભાઈ રાજપૂતને તારીખ ૧૫.૦૮.૨૦૦૭ના રોજ સવારે ૦.૪૫ કલાકે તેમની સમક્ષ લાવવામાં આવ્યા હતા, જેમણે પેટની ડાબી બાજુએ છરીના ઘા દ્વારા ઈજાનો ઇતિહાસ આપ્યો હતો અને તપાસ કરતાં તેમને ૨ x ૧.૫ x ૩ સે.મી. ઊંડો ઘા મળ્યો હતો, જેના કિનારા તિક્ષ્ણ હતા તથા તાજા રક્તસ્રાવના પુરાવા હતા; અને સોનોગ્રાફી કરવામાં આવતા તેમને આંતરિક ઈજા તથા ચક્રત પર દાઝ સાથે રક્તસ્રાવ જણાયો હતો. તેમણે સ્વીકાર્યું છે કે આવી ઈજા તીક્ષ્ણ કાપનાર સાધનથી શક્ય છે અને તે ગંભીર સ્વભાવની છે. તેમણે

વધુમાં જણાવ્યું છે કે કોઈ જટિલતા ન હોય તો આવી ઈજામાં ત્રણ અઠવાડિયામાં સાજા થવાની શક્યતા રહે છે. તેમણે ૨૪.૮.૨૦૦૭ના રોજ તેમના દ્વારા જારી કરાયેલ, આવી ઈજાઓ અને સંબંધિત વિગતો દર્શાવતું પ્રમાણપત્ર આંક ૧૨ પર સાબિત કર્યું છે. ડૉક્ટરે અન્ય પીડિત, એટલે કે, કાનુભાઈ ભાથુભાઈ ચૌહાણની ઈજાઓ અંગે પણ સોગંદપૂર્વક નિવેદન આપ્યું છે, પરંતુ તેમણે પુષ્ટિ કરી છે કે પીડિતની છાતી પર તીક્ષ્ણ કાપનાર સાધનથી તેમને સામાન્ય ઈજાઓ થઈ હતી, જેમાં ૨ સે.મી. x ૨ સે.મી.નો કિનારા તિક્ષ્ણ ઘા હતો તથા તાજા રક્તસ્રાવના પુરાવા હતા, પરંતુ છાતીનો એક્સ-રે સામાન્ય આવ્યો હતો. ડૉક્ટરે કાનુભાઈની ઈજાનું પ્રમાણપત્ર આંક ૧૩ પર સાબિત કર્યું છે. ડૉક્ટરે આ વાતની પણ પુષ્ટિ કરી છે કે બંને પીડિતોને થયેલી ઈજાઓ મુદ્દામાલ વસ્તુ ક્રમાંક ૧થી શક્ય છે, જે ફરિયાદપક્ષના સાહેદ-૧ દ્વારા રેકૉર્ડ પર સાબિત કરવામાં આવી હતી.

૧૩. તેમ છતાં, સમગ્ર અપીલનો નિર્ણાયક મુદ્દો અથવા પ્રશ્ન આવા સાક્ષીના મુખ્ય પરીક્ષણ અને પ્રતિકૂળ પરીક્ષણની છેલ્લી પંક્તિમાં નિર્ભર કરે છે, જે અદાલતને આ અવલોકન કરવા બાધ્ય કરે છે કે અપીલ દાખલ કરવી એ કોઈપણ દોષિતનો મૂળભૂત અધિકાર હોવા છતાં, મહત્વના સાક્ષીઓની વાસ્તવિક સાક્ષી નોંધાતી વખતે સ્પષ્ટતા સાથે અને અડધાઅધૂરા સ્વરૂપે ન નોંધવાને કારણે, અપિલ અદાલત પરનો ભાર વધે છે. ઉપરોક્ત ડૉક્ટરની સાક્ષીની ચકાસણી અને ચર્ચાથી સ્પષ્ટ થાય છે કે ડૉક્ટરે બે પીડિતોની તપાસ કરી છે અને બંનેને થયેલી ઈજાઓ અંગે નિવેદન આપ્યું છે. તેથી, જ્યારે ડૉક્ટર કહે છે કે તેમણે નોંધેલી

બંને પીડિતોની ઇજાઓ મુદામાલ આર્ટિકલ નં. ૧, જે ઘટના સ્થળેથી જમ કરવામાં આવ્યો છે, દ્વારા શક્ય બની શકે છે, ત્યારે તરત જ આવી પંક્તિ પછી, જેમાં બીજા પીડિત કનુભાઈનો ઉલ્લેખ છે, જેને સામાન્ય ઇજાઓ હતી, જો સાક્ષ્યમાં આપેલું નિવેદન એકવચન દર્દીનો ઉલ્લેખ કરીને નોંધવામાં આવે અને કહેવામાં આવે કે જો આવા પીડિતને તાત્કાલિક સારવાર આપવામાં આવે તો તેના મૃત્યુની શક્યતા રહેતી નથી અથવા ઇજાઓ એવી પ્રકૃતિની નહોતી કે તાત્કાલિક સારવાર આપવામાં આવે તો પીડિતનું મૃત્યુ થઈ શકે; તો આવી પંક્તિને યોગ્ય રીતે વાંચવી પડશે, વિશેષ કરીને જ્યારે અગાઉની પંક્તિમાં મહેશભાઈ અને કનુભાઈ તરીકે બે અલગ પીડિતોનો દર્દી અથવા ઇજાગ્રસ્ત તરીકે ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે અને જેમને સામાન્ય ઇજા થઈ છે એવા કનુભાઈનો ઉલ્લેખ આવી પંક્તિના ઉત્તરાર્ધમાં કરવામાં આવ્યો છે, અને તરત ત્યારબાદ, જો આગામી પંક્તિમાં એકવચનરૂપે દર્દીનો ઉલ્લેખ કરીને એવું કહેવામાં આવે, તો નિઃસંદેહ તે પૂર્વવર્તી નિવેદનમાં ઉલ્લેખિત પૈકીના એક દર્દી સાથે સંબંધિત ગણાશે અને તે પણ નિઃસંદેહ તે દર્દી સાથે, જે પંક્તિના બીજા ભાગમાં ઉલ્લેખિત છે, એટલે કે કનુભાઈ. એ બાબત વિવાદાસ્પદ નથી કે કનુભાઈને સામાન્ય ઇજાઓ થઈ હતી અને તેથી, જો તેમને તાત્કાલિક સારવાર આપવામાં આવે તો મૃત્યુનું કોઈ કારણ રહેતું નથી. સાક્ષ્યને યોગ્ય દૃષ્ટિકોણથી વાંચવું જરૂરી છે અને વાસ્તવમાં નીચલી અદાલતનું કર્તવ્ય છે કે તે જુએ કે આવી અનેકવિધ વાતો વિવિધ તબક્કે ભિન્ન અર્થઘટન માટે કોઈ શંકા બાકી રાખ્યા વિના યોગ્ય રીતે નોંધાય. સર્વોચ્ચ અદાલતે વારંવાર અવલોકન કર્યું છે કે નીચલી અદાલતના

ન્યાયાધીશે નિષ્ક્રિય દર્શક તરીકે બેસવાનું નથી, પરંતુ તેને પોતાના સમક્ષ ચાલતી સુનાવણી અને કાર્યવાહી દરમિયાન, વિશેષ કરીને એવા મામલાઓમાં જ્યાં સાક્ષ્યની દરેક પંક્તિ આરોપીના ભવિષ્યનિર્ધારણ માટે નિર્ણાયક હોય, સક્રિય ભૂમિકા ભજવવી જરૂરી છે. તેથી, અપીલકર્તાઓની એ દલીલ કે, જો કહેલ દર્દીને તાત્કાલિક સારવાર આપવામાં આવે તો તેના મૃત્યુની શક્યતા રહેતી નથી, એટલે કે ઇજાઓ એવી પ્રકૃતિની નથી કે તાત્કાલિક સારવાર મળે તો મૃત્યુ થઈ શકે; તેને ફરિયાદ પક્ષ વિરુદ્ધ અને આક્ષેપિત ચુકાદા વિરુદ્ધ તથા અપીલકર્તાઓના નિર્દોષ છૂટકારા ની પુષ્ટિ માટે તેમના હિતમાં સાક્ષ્ય તરીકે માનવી જોઈએ, સ્વીકારી શકાય નહીં. અવગણી શકાય નહીં કે પ્રતિકૂળ પરીક્ષણ દરમિયાન એ પણ પુષ્ટિ થઈ છે કે બંને પીડિતોને બે દિવસ માટે આંતરિક દર્દી તરીકે હોસ્પિટલમાં દાખલ કરવામાં આવ્યા હતા.

૧૪. જિરહમાં કરાયેલ સૂચનને પણ અવગણવામાં આવી શકતું નથી, જેના દ્વારા આરોપી દ્વારા હવે સંપૂર્ણપણે એક અલગ જ કથા રજૂ કરવામાં આવી છે કે જો કોઈ તીક્ષ્ણ કાપક ઉપકરણ પીડિતો એટલે કે મહેશભાઈ અને કાનુભાઈ પૈકી કોઈપણ પાસે ઉપલબ્ધ હોય અથવા તેમના હાથમાં હોય, તો આવા પીડિતનો અન્ય કોઈ વ્યક્તિ સાથે ઝઘડો થાય તે સ્થિતિમાં, તેમના પોતાના સ્વામિત્વવાળા અથવા તેમના હાથમાં રહેલા એવા ઉપકરણથી ઇજા થવાની શક્યતા રહે છે. તેથી, સૂચન એવું છે કે પીડિત મહેશભાઈ અને કાનુભાઈ તેમની સાથે તીક્ષ્ણ કાપક ઉપકરણ રાખતા હતા અને તેઓનો અપીલકર્તાઓ સાથે

ઝઘડો થયો હતો તથા તેમને તેમના પોતાના હથિયારથી પોતાને જ ઇજા થઈ હતી. આવી બચાવ દલીલ અપીલકર્તા આરોપીઓ દ્વારા અગાઉ રજૂ કરાયેલ બચાવ દલીલથી સંપૂર્ણપણે વિસંગત છે, જેમાં તેઓ ઘટનાનો કે ઇજાનો સંપૂર્ણ ઇનકાર કરે છે અથવા હુકમ આપે છે કે ભારતીય દંડ સંહિતાની કલમ ૩૦૭ હેઠળ દોષસિદ્ધિની પુષ્ટિ કરવા પૂરતી ઇજાઓ નથી, ખાસ કરીને આ હકીકતને ધ્યાનમાં લેતા કે વાસ્તવમાં અપીલકર્તા નં.૧ અને ૨ ને સ્થળ પર જ ધરપકડ કરવામાં આવી હતી અને તેથી તેઓ પોતાની હાજરીથી બચી કે તેને સાબિત કરી શકતા નથી, જ્યારે અપીલકર્તા નં.૩ બે માસ સુધી ફરાર રહ્યો, જો કે એ જ ગામના રહેવાસી અપીલકર્તા નં.૧ અને ૨ દ્વારા તેનું નામ જણાવવામાં આવ્યું હતું. જોકે જિરહ દરમિયાન એ નિશ્ચિત કરવા પ્રયત્ન કરવામાં આવ્યો કે જો આવા કોઈ પીડિતને તત્કાળ સારવાર મળે તો મૃત્યુની કોઈ શક્યતા નથી, તે પણ અત્યંત અસ્પષ્ટ નિવેદન છે અને એવો કોઈ વિશિષ્ટ ખુલાસો નથી કે મહેશભાઈ ઉકરભાઈ રાજપૂતને થયેલી ઇજાઓ પણ સામાન્ય સ્વરૂપની હતી અને મૃત્યુનું કારણ બની શકે તેમ નહોતી, તેમ છતાં ડૉક્ટરે પોતાના મુખ્ય પરિક્ષણમાં સ્પષ્ટપણે જણાવ્યું હતું કે મહેશભાઈની ઇજાઓ ગંભીર સ્વરૂપની હતી. અવગણવામાં આવી શકતું નથી કે મુખ્ય પરિક્ષણમાં જ ડૉક્ટરે સ્પષ્ટ રીતે જણાવ્યું હતું કે જો કોઈ જટિલતા ન ઊભી થાય તો સાજા થવાનો સમયગાળો ત્રણ સપ્તાહનો છે. તેથી એવું કહી શકાય નહીં કે મહેશભાઈની ઇજાઓ સામાન્ય સ્વરૂપની છે. અવગણવામાં આવી શકતું નથી કે આંક ૧૨ અને ૧૩, બંને પ્રમાણપત્રોમાં ડૉક્ટરે ઇજાઓને ગંભીર તરીકે વર્ણવી છે.

૧૫. સુધી ફરિયાદપક્ષના સાહેદ નં. ૩ અને ૪, એટલે કે સુખરંભાઈ સેનિયાભાઈ માવી (ફરિયાદપક્ષના સાહેદ-૩) અને નીરજભાઈ નિકુંજભાઈ દેસાઈ (ફરિયાદપક્ષના સાહેદ-૪), જે અનુક્રમે આંક ૨૦ અને ૨૩ પર આરોપી નં. ૧ અને ૨ની ધરપકડ અંગે પંચ સાક્ષી તરીકે સંબંધિત છે, તેમણે તપાસને સમર્થન આપ્યું નથી અને આ વાતની પુષ્ટિ કરી છે કે પોલીસે માત્ર તૈયાર પંચનામા પર તેમની સહી લઈ લીધી હતી અને તેમની ઉપસ્થિતિમાં કશું જ મળ્યું નહોતું. તેથી, જ્યાં સુધી અપીલકર્તા નં. ૧ અને ૨નો સંબંધ છે, તેમનો સંડોવણી પણ સાબિત થઈ નથી, તેથી તેમની ઉપસ્થિતિ પણ સંદિગ્ધ છે અને તેમની સંડોવણી સાબિત કરવા માટે દબ અને સ્વતંત્ર પુરાવાની આવશ્યકતા છે.

૧૬. તેમ છતાં, આંક ૨૬ પર પી.ડબ્લ્યુ.-૫ – ગોકુલભાઈ સોમાભાઈ ખાંતએ ફરિયાદ પક્ષના કેસને સ્પષ્ટપણે સમર્થન આપ્યું છે અને તપાસ યોગ્ય રીતે કરવામાં આવી છે, કારણ કે તેઓ પણ હથિયારબદ્ધ હેડ કોન્સ્ટેબલ છે અને સંબંધિત સમયે પીડિતો સાથે ફરજ પર હતા. તેમની સાક્ષી, જે પ્રથમ માહિતી અહેવાલ તથા પીડિતોની વાતને સમર્થન આપે છે, પ્રમાણે પેટ્રોલિંગ દરમિયાન જ્યારે તેમણે અપીલકર્તાઓને દુકાનની નજીક બેઠેલા જોયા અને તેઓ વિશે પૂછપરછ કરી, ત્યારે તેમણે ઘરફોડ માટે સામાન્ય રીતે વપરાતું એક સાધન નીચે મૂકી દીધું, ત્યારબાદ હુમલો કર્યો અને છરી વડે પીડિતના છાતી પર ઘા મારી ઈજા પહોંચાડી. તે સમયે આ સાક્ષીએ અપીલકર્તા-આરોપી નં. ૩ના હાથ પર ઘા કર્યો, જેના કારણે આરોપીના હાથમાંથી છરી રસ્તા પર પડી ગઈ અને તે સ્થળેથી

ભાગી ગયો, પરંતુ તેને પકડવો શક્ય બન્યો નહીં. જ્યારે અપીલકર્તાઓ—આરોપી નં. ૧ અને રને તેમણે પકડી લીધા હતા. તેમની વધુ સાક્ષી મુજબ, આરોપી નં. ૧ અને રની પૂછપરછ કરતાં તેમના નામ આ પ્રમાણે ખુલ્યા, તથા આરોપી નં. ૩નું નામ રવિ રામવીર પંડિત, મધ્ય પ્રદેશનો હોવાનું અને તેના પિતા જાંભુઆ પોલીસ સ્ટેશનમાં ફરજ બજાવે છે, તેમ જાણવા મળ્યું. તેમણે અદાલત સમક્ષ ત્રણેય આરોપીઓને નામથી ઓળખ્યાં હતાં, તેમજ મદ્દામાલ વસ્તુ નં. ૧ અને ૨, એટલે કે ખટારિયું અને છરી, પણ ઓળખ્યાં હતાં. તેમની મુખ્ય પૂછપરછ દરમિયાન સાક્ષીએ ઇનકાર કર્યો કે તે દિવસે હળવો વરસાદ હતો અને મધરાત પછી પણ લોકોની આવનજાવન ચાલુ હતી. જોકે, તેમણે આ સૂચનાનો ઇનકાર કર્યો કે મધરાત પછી પણ દુકાનો પાસે હંમેશાં ઘણા લોકો બેઠેલા હોય છે. તેમણે આ સૂચનાનો પણ ઇનકાર કર્યો કે પીડિતને ઇજાઓ માત્ર પેટ્રોલિંગ દરમિયાન અથવા ત્યારબાદ ક્યાંક પડી જવાને કારણે થઈ હતી. તેમણે આ બાબતનો પણ સ્વીકાર કર્યો કે ગાંધી ચોકથી બસ સ્ટેન્ડ તરફ રિક્ષાનો આખી રાત ટ્રાફિક રહે છે અને કવિ સંમેલનમાં આશરે ૨૫૦૦ લોકો ભેગા થયા હતા તથા ઘટના સ્થળે આસપાસ ઘણાં લોકો બેઠેલા હતા. તેમણે સ્વીકાર કર્યો કે આરોપી નં. ૩નો હાવભાવ/રૂપ-રેખા રેકૉર્ડ પર ખુલાસો કરવામાં આવી નહોતી અને તેની ઓળખ પેરેડ પણ યોજાઈ નહોતી. તેમણે અન્ય અનેક સૂચનોનો ઇનકાર કર્યો. તેથી, ઓળખ પેરેડના અભાવ સિવાય, આવા સાક્ષીએ આપેલી સાક્ષીના ખંડનરૂપ કોઈ પુરાવો નથી. તેઓ ફરિયાદી પણ છે અને તેમની ફરિયાદ તેમણે જ સાબિત કરી છે, એટલે કે આંક ૨૭, જેમાં સમગ્ર ઘટના યોગ્ય સ્પષ્ટતાથી વર્ણવવામાં આવી

છે અને સ્પષ્ટ આક્ષેપ કરવામાં આવ્યો છે કે જે વ્યક્તિએ ઘા કર્યો હતો, તેણે તે કરતી વખતે પોલીસ કોન્સ્ટેબલોને સ્પષ્ટ અને ઉંચી અવાજે કહ્યું હતું કે “માર ડાલુંગા”.

૧૭. આંક ૨૮ પરના પી.ડબ્લ્યુ.-૬ ઈજાગ્રસ્ત મહેશભાઈ ઉકરભાઈ જાડવ છે. ઈજાગ્રસ્ત હોવાના કારણે, તેમણે ઉપરોક્ત મુજબ સમગ્ર ઘટનાક્રમનું વર્ણન કર્યું છે, જે ઘટના તથા તેમને થયેલી ઈજાની પુષ્ટિ કરે છે. તેમણે આરોપી નં. ૩ને પોતાના પર ઈજા કરનાર વ્યક્તિ તરીકે ઓળખાવ્યો છે. જ્યારે તેમની પ્રતિવિચારણામાં અપીલકર્તા એવો કોઈ પણ સામગ્રી રજૂ કરી શક્યા નથી, જેથી એ સાબિત થાય કે ઈજાગ્રસ્ત સત્ય નથી બોલી રહ્યા, અથવા કોઈપણ રીતે તેમણે ફરિયાદ પક્ષના કેસને, એફ.આઈ.આર.થી લઈને નિવેદન સુધી, કોઈ પણ રીતે વધારી બતાવ્યો છે કે સમાધાન કર્યું છે, સિવાય આ સ્વીકારના કે ઓળખ પરેડ હાથ ધરવામાં આવી નહોતી. તેમ છતાં, તેઓ ઘટનાની રીત, ઈજાઓની પ્રકૃતિની પુષ્ટિ કરે છે અને સામાવાળા નં. ૨ને પોતાના પર ઈજા કરનાર વ્યક્તિ તરીકે ઓળખાવે છે. માત્ર સીધું કૂદવાનું શબ્દપ્રયોગ જણાવવામાં ફરક હતો. જોકે, એવો ફરક તેમના નિવેદન/પુરાવાને અવગણવા માટે મહત્વપૂર્ણ વિસંગતિ તરીકે ગણાવી શકાય તેમ નથી. તેઓ એ સૂચનનો પણ ઇનકાર કરે છે કે તેમને ઈજાઓ માત્ર પડી જવાને કારણે થઈ હતી અને ફરિયાદ પક્ષે આક્ષેપ કર્યો છે તેવી ઘટનાને કારણે નહોતી.

૧૮. ઘટનામાં ઘાયલ થયેલ અન્ય એક પીડિત સાક્ષી પણ આંક ૩૦ પર પી.ડબ્લ્યુ.-૭ કનુભાઈ ભાથુભાઈ ચૌહાણ છે. સંબંધિત સમયે તેઓ પણ ફરજ પરના પોલીસ કોન્સ્ટેબલ હતા અને તેમણે પણ ફરિયાદી તથા પૂર્વવર્તી સાક્ષી એવા અન્ય પીડિત દ્વારા ખુલાસો કરાયેલા ફરિયાદ પક્ષના કેસ, તમામ વિગતો અને ઘટનાઓની સ્પષ્ટ શબ્દોમાં સાક્ષી આપી છે. તેથી, હું તથ્યાત્મક વિગતો વારંવાર પુનરાવર્તિત કરતો નથી, જેથી એક જ કથાનું પુનરાવર્તન ટાળી શકાય. જો કે, નોંધનીય છે કે તેમણે પણ ઓળખ પરેડ અંગે સ્વીકાર કર્યો છે, પરંતુ તે સ્વીકૃતિ સિવાય તેમની સાક્ષીમાં એવું કશું નથી, જેનો આધાર લઈને આરોપીઓ કોઈ પણ રીતે તેમની દોષસિદ્ધિ સામે દલીલ કરી શકે. રેકૉર્ડ પરથી જણાય છે કે નીચલી અદાલતમાં બચાવ રજૂ કરતી વખતે અપીલકર્તાઓએ હકીકતમાં સાક્ષીદર સાક્ષી પોતાનો વલણ અને બચાવ બદલ્યો હતો અને, તેથી, વિવિધ ફરિયાદ પક્ષના સાક્ષીઓ સામે અલગ-અલગ બચાવકથા સૂચવીને પોતાનો બચાવ યોગ્ય રીતે પુરવાર કરવામાં વાસ્તવમાં નિષ્ફળ રહ્યા છે. હવે, વર્તમાન સાક્ષી સંદર્ભે, તેમણે ઘટના અને ઇજાઓ કરતાં તપાસના પ્રક્રિયાત્મક પાસાઓ પર વધુ ભાર મૂક્યો છે, જોકે આ સાક્ષી પોતે પીડિત છે અને ન તો ફરિયાદી છે, ન તો તપાસ અધિકારી.

૧૯. પી.ડબ્લ્યુ.-૮ કૃષ્ણકુમાર ચતુર્ભાઈ રજત, આંક ૩૧ પર, જેમણે સંબંધિત સમયે તે વાહન ચલાવ્યું હતું જેમાં આવા તમામ સાક્ષીઓ પેટ્રોલિંગ કરી રહ્યા હતા, તેમની બાબતમાં પણ સ્થિતિ સમાન જ છે, અને તેમની જિરહમાં એવું કંઈ

નથી જે આરોપીને, વિશેષ કરીને આરોપી નં. ૩ને, આવી દોષસિદ્ધિમાંથી મુક્ત થવામાં મદદરૂપ થઈ શકે.

૨૦. તથાપિ, મુદ્દાસર સાક્ષ્ય પી.ડબ્લ્યુ.-૯, આંક ૩૪, અર્થાત્ ક્રાંતિભાઈ લુણાભાઈ આર્જુનિયા,નું છે, જેમને ચક્ષુસાક્ષી તરીકે દર્શાવવામાં આવ્યા છે અને જેમણે ફરિયાદ પક્ષની કથા સ્પષ્ટપણે સમર્થન આપી છે, અને પુષ્ટિ કરી છે કે કવિ સંમેલનમાંથી તેઓ મુક્ત થયા બાદ તેઓ ઘટના સ્થળે પહોંચ્યા હતા, ત્યાં તેમણે બે પોલીસકર્મીઓને ઈજાગ્રસ્ત હાલતમાં જોયા હતા અને પોલીસ ટ્રુકડીએ અન્ય બે વ્યક્તિઓને પકડી લીધા હતા. તેઓ આ પણ પુષ્ટિ કરે છે કે પોલીસે તેમનું નિવેદન નોંધ્યું હતું. તથાપિ, જોકે તેઓ આ પણ પુષ્ટિ કરે છે કે પોલીસ દ્વારા પકડવામાં આવેલી બે વ્યક્તિઓએ તેમના સમક્ષ પીડિતને ઈજા પહોંચાડનાર વ્યક્તિનું નામ જણાવ્યું હતું, છતાં તેમને તે નામ યાદ નથી, તેમજ તેઓ તેમને ઓળખી પણ શક્યા નહોતા. જરૂરમાં, ઘટના સ્થળે મધરાત પછી ટ્રાફિકની હાજરી અંગેના મુદ્દે બચાવ પક્ષની આવૃત્તિ, પીડિતો અને ફરિયાદીની આવૃત્તિ સામે, કેટલીક વિસંગતિ સ્થાપિત કરવામાં સફળ રહી હતી, તેમ છતાં હકીકત એ જ છે કે ઈજાઓ અને ઘટનાના મુદ્દે એવા સાક્ષીની આવૃત્તિ, વ્યવહારતઃ, આરોપીઓએ સ્વીકારી લીધી છે, કારણ કે આવા મુદ્દાઓ અંગે કોઈ જરૂર કરવામાં આવી નહોતી; અને તેથી જ્યારે તેઓ ઘટનાના તરત બાદ ઘટના સ્થળે પીડિતો તથા આરોપીઓ, અજાણ્યા વ્યક્તિ તરીકે, હાજર હોવાનું પુષ્ટિ

કરે છે, ત્યારે ફરિયાદ પક્ષની આવૃત્તિને સમર્થન આપતા સ્વતંત્ર સાક્ષી તરીકે આવા સાક્ષ્યને અસ્વીકારવાનો કોઈ કારણ રહેતું નથી.

૨૧. નિઃસંદેહ, આંક ૩૭ પરના ફરિયાદપક્ષના સાહેદ-૧૦, એટલે કે નાનુભાઈ બડીયાભાઈ માવી એ સંબંધિત સમયે પોતાની હાજરી બાબતે ફરિયાદ પક્ષના કેસને સમર્થન આપ્યું નથી. તેમ છતાં, ઉપરોક્ત અન્ય સાક્ષ્યને ધ્યાનમાં લેતાં, તેનો ફરિયાદ પક્ષના કેસ પર કોઈપણ રીતે અસર થઈ શકતી નથી. ત્યારબાદ આંક ૩૯ અને ૪૦ પરના ફરિયાદપક્ષના સાહેદ-૧૧ અને ૧૨ રહે છે, જે અનુક્રમે દહોદ ટાઉન પોલીસ મથકના પી.એસ.આઈ. અને તપાસ અધિકારી છે; તેમણે પ્રથાનુસાર એફ.આઈ.આર. નોંધવાની અને કેસની તપાસ કરવાની બાબતની પુષ્ટિ કરી છે, અને આરોપીઓ તેમની સાક્ષીને કોઈપણ રીતે ખંડિત કરી શક્યા નથી. એફ.એસ.એલ. અહેવાલ, જમી અહેવાલ, તબીબી પ્રમાણપત્ર, સંબંધિત પંચનામાના સ્વરૂપમાં દસ્તાવેજી સાક્ષ્ય પણ રેકૉર્ડ પર ઉપલબ્ધ છે અને તેની વિગત આક્ષેપિત ચુકાદામાં વિસ્તૃત રીતે વર્ણવવામાં આવી છે.

૨૨. આવી સાક્ષ્યસામગ્રીના આધારે, જો આપણે આક્ષેપિત ચુકાદાનું અવલોકન કરીએ, તો એવું કહી શકાય નહીં કે નીચલી અદાલતે રવિ @ કમલકાંત રામવીર કશ્યપને દોષિત ઠેરવવામાં કોઈ ભૂલ કરી છે, ઓછામાં ઓછું ત્યારે તો નહીં, જ્યારે તેની વિરુદ્ધ પૂરતું સાક્ષ્ય ઉપલબ્ધ છે કે તેણે પોતાની છરીથી બંને પીડિતોને ઘા માર્યા હતા. બંનેને તેમના પેટ પર આવા તીક્ષ્ણ કાપવાના હથિયારથી ઈજા પહોંચી હતી અને જો તેમને તાત્કાલિક યોગ્ય સારવાર

આપવામાં ન આવી હોત, તો તેમનું મૃત્યુ પણ થઈ શક્યું હોત, જોકે યોગ્ય સારવાર તરત ઉપલબ્ધ હોય તો આવી ઈજા ત્રણ અઠવાડિયામાં સાજી થઈ શકે છે. જ્યારે આરોપી નં. ૧ અને ૨ અંગે, સ્થળ પર તેમની હાજરી સિવાય, કોઈ પણ રીતે કોઈ અપરાધ કરવા કે પીડિતોને ઈજા પહોંચાડવાની તેમની કોઈ પ્રવૃત્તિ અંગે કોઈ સાક્ષ્ય ન હોવાથી, રફીક યુસુફ શેરાની અને ઈમરાન મહમૂદ અલીની દોષસિદ્ધિ અનિરૂપનીય જણાય છે.

૨૩. આર. શાજી વિ. કેરળ રાજ્ય એ.આઈ.આર. ૨૦૧૩ એસસી ૬૫૧ માં પ્રકાશિત થયેલા ચુકાદામાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે સ્પષ્ટપણે પુષ્ટિ કરી છે કે જ્યારે સાક્ષીઓ આરોપીથી સારી રીતે પરિચિત હોય, ત્યારે ઓળખ પરેડ ન યોજવી ફરિયાદ પક્ષના કેસ માટે ઘાતક સાબિત થતી નથી. આ કેસમાં પણ, પીડિતોએ ઘટનાસ્થળે તમામ આરોપીઓને જોયા હતા અને તેમને પકડવાનો પ્રયાસ કર્યો હતો. જ્યારે બે પકડાઈ ગયા અને એક ફરાર થવામાં સફળ રહ્યો, ત્યારે ઓળખ પરેડ યોજવાની કોઈ આવશ્યકતા રહેતી નથી.

૨૪. તેથી, વિવાદાસ્પદ ચુકાદામાં નિશ્ચિતપણે હસ્તક્ષેપ કરવાની આવશ્યકતા છે; જો સર્વ આરોપીઓ અંગે નહીં તો પણ સત્ર કેસ નં. ૧૯૪ ઓફ ૨૦૦૭ માં આરોપી નં. ૧ અને ૨ તરીકે અપીલકર્તા નં. ૧ અને ૨ અંગે તો અવશ્ય, જ્યારે સુધી અપીલકર્તા નં. ૩ રવિ ઉર્ફે કમલકાંત રમવીર કાશ્યપ, જે સત્ર કેસ નં. ૯ ઓફ ૨૦૦૮ માં આરોપી છે, તેની બાબત છે, ત્યારે તે ઘટનાસ્થળેથી તત્કાળ ઘટનાપશ્ચાત્ ફરાર થઈ ગયો હતો અને તેના વિરુદ્ધ પૂરતા પુરાવા છે અને

ઘટનાસ્થળેથી તીક્ષ્ણ કાપનાર સાધનો મળ્યા હતા અને તબીબી પુરાવા પણ આ વાતની પુષ્ટિ કરે છે કે આવા સાધનો આવી ઇજાઓ પહોંચાડવામાં સક્ષમ છે, તેમજ ફરિયાદી અને ઇજાગ્રસ્તે નીચલી અદાલત સમક્ષ તેને એવો વ્યક્તિ તરીકે ઓળખ્યો છે કે જેણે તીક્ષ્ણ કાપનાર સાધનથી તેમના પેટ પર ઘા કર્યો હતો, તો માત્ર કેટલીક નાની અથવા અપ્રાસંગિક વિસંગતિઓના કારણે, ભલે તે પુરાવામાં તેમ ન હોય, પરંતુ જો કોઈ શબ્દોને વિસંગતિ તરીકે માનવામાં આવે અને માત્ર એટલા માટે કે ઓળખ પેરેડ હાથ ધરવામાં આવી ન હતી, એવું કહી શકાય નહીં કે ઉક્ત આરોપીની ઘટનામાં કોઈ ભૂમિકા નહોતી, જેમાં પીડિતોને ઉપરોક્ત મુજબ ઇજા પહોંચી હતી અને, તેથી, આવા આરોપીની દોષસજા અંગે હસ્તક્ષેપ કરી શકાય નહીં.

૨૫. જો આપણે આક્ષેપિત ચુકાદાનો અવલોકન કરીએ તો, વિદ્વાન સત્ર અદાલતે સમગ્ર પુરાવાની વિગતવાર ચર્ચા કરી છે અને ઉપરોક્ત રીતે આરોપીને દોષિત ઠરાવવાના પોતાના નિષ્કર્ષ માટે કારણો આપ્યાં છે. દોષસિદ્ધિનાં કારણો ૨૬થી ૪૧ પરાગ્રાફોમાં વિસ્તૃતરૂપે નોંધવામાં આવ્યા છે, જેમાં સત્ર અદાલતે રેકૉર્ડ સર્વ મહત્વપૂર્ણ પુરાવાની તેમજ પક્ષકારોએ ઉલ્લેખિત કરેલા નિર્ણયોનું મૂલવણી કરી છે. નીચલી અદાલતે ધ્યાનમાં લીધું છે કે આરોપી ક્રમાંક ૩એ પીડિતોને તીક્ષ્ણ કાપનાર સાધન વડે ઇજા પહોંચાડી છે અને, તેથી, એમ કહી શકાય નહિ કે તેનું સાક્ષીઓ, વિશેષ કરીને તેઓ પોલીસ અધિકારીઓ હોવા છતાં, અર્ધરાત્રી પછી નિર્ધારિત સ્થળે તેમની પ્રવૃત્તિ વિશે માત્ર પૂછપરછ કરતાં

તેમને ઇજા પહોંચાડવાનો કોઈ ઇરાદો ન હતો. લોહીના ડાઘવાળા પીડિતના લોખંડના કોસ “ખટારિયું” તથા છરીની હાજરીએ ફરિયાદ પક્ષે આક્ષેપિત ઘટનાની પુષ્ટિ કરે છે અને, તેથી, ડૉક્ટરના આ નિવેદન માત્રથી કે તાત્કાલિક સારવાર આપવામાં આવે તો ઇજાઓ મૃત્યુમાં પરિણમી ન શકે, આરોપીઓના નિર્દોષ છૂટકારાનું કારણ માનવામાં આવ્યું નથી.

૨૬. તેમ છતાં, આવા તમામ કારણો યોગ્ય અને સુસંગત હોવા છતાં, અને તેથી આ અપીલમાં તેમાં હસ્તક્ષેપ કરવાની જરૂર ન હોવા છતાં, માત્ર એટલા કારણો કે વિકલ્પરૂપે અથવા ભિન્ન અનુમાન સુધી પહોંચી શકાય છે, સ્પષ્ટ અને નિશ્ચિત છે કે અપીલકર્તા એટલે કે આરોપી ક્રમાંક ૩, અર્થાત્ રવિ @ કમલકાંત રામવીર કશ્યપ, વિરુદ્ધ જ વિશિષ્ટ પુરાવો ઉપલબ્ધ છે; કારણ કે અન્ય બે અપીલકર્તાઓ અંગે જ્યાં સુધી પ્રશ્ન છે, તે જ પુરાવાનો સમૂહ સ્પષ્ટપણે આ વાતની પુષ્ટિ કરે છે કે ઘટનાસ્થળે તેમની ઉપસ્થિતિ સિવાય, તેમણે પોલીસ પક્ષનો વિરોધ કરવામાં કે કોઈપણ રીતે પીડિતોમાંથી કોઈને પણ ઇજા પહોંચાડવામાં કોઈ ભૂમિકા ભજવી નથી. તેઓ એટલા સતર્ક પણ ન હતા કે આરોપી ક્રમાંક ૩ સાથે ઘટનાસ્થળેથી તરત ભાગી જાય, કારણ કે તેઓને પોલીસ પક્ષે સ્થળ પર જ પકડી લીધા હતા અને હકીકતમાં તેમણે આરોપી ક્રમાંક ૩ની વિગતો ખુલાસી કરી હતી, જેણે પીડિતને ઇજા પહોંચાડી હતી. તેથી એવું માનવા યોગ્ય છે કે તેઓ મૌન દર્શક હતા અને તે દ્વારા આરોપી ક્રમાંક ૩ તથા પીડિતો વચ્ચેની ઘટનાના સાક્ષી હતા; અને જો તેઓ આરોપી ક્રમાંક ૩ને

ઓળખતા પણ હોય, તો પણ આરોપી ક્રમાંક ૩ દ્વારા ગુનામાં કોઈ ઉશ્કેરણીજન્ય કૃત્યના અભાવમાં, ઘટનાસ્થળે આરોપી ક્રમાંક ૩ સાથે તેમની હાજરી આઈ.પી.સી.ની ધારા ૧૧૪ હેઠળ દોષસિદ્ધિ આકર્ષિત કરી શકતી નથી, જ્યારે એવી કોઈ આક્ષેપબાજી કે પુરાવાનો કણપણ નથી. એ પણ સ્પષ્ટ અને નિશ્ચિત છે કે ઘટના કોઈ વિશિષ્ટ ઇરાદા સાથે પૂર્વનિયોજિત નહોતી; કારણ કે એવું બન્યું કે મધરાત પછી ફરિયાદી અને પીડિત સહિતની પોલીસ પક્ષે ત્યાં તેમની ઉપસ્થિતિ અને પ્રવૃત્તિ અંગે પૂછપરછ કરતાં, આરોપી ક્રમાંક ૩એ કદાચ પોતાના દુરાશયપૂર્વક માત્ર છરી વડે પીડિતોને ગંભીર ઇજા પહોંચાડવાનો પ્રયાસ કર્યો અને જ્યારે તેને સમજાયું કે છરી હોવા છતાં પણ પોલીસ પક્ષનો સામનો કરવો તેના માટે મુશ્કેલ રહેશે, ત્યારે બે પોલીસ કર્મચારીઓને ઇજા પહોંચાડ્યા પછી, લાઠીના ઘા કારણે તેની છરી પડી ગઈ હોવાથી, તે સ્થળેથી ભાગી જવામાં સફળ થયો. તેથી, આરોપી ક્રમાંક ૧ અને ૨ વિરુદ્ધ કોઈ દ્રઢ પુરાવો નથી, કારણ કે રેકૉર્ડ પર કોઈ સંયુક્ત ઇરાદો કે દુરાશય સાબિત થયેલ નથી, જેથી તેમને આરોપી ક્રમાંક ૩ દ્વારા સહઉશ્કેરનાર તરીકે કરાયેલા ગુનામાં જોડવામાં આવે; આથી આઈ.પી.સી.ની ધારા ૩૦૭ અથવા ધારા ૩૩૩ હેઠળ તેમની દોષસિદ્ધિ યોગ્ય ગણાવી શકાય નહીં. જ્યાં સુધી આરોપી ક્રમાંક ૩નો પ્રશ્ન છે, ત્યાં ઉપર જણાવેલ બાબતોની પુષ્ટિ અન્વેષણ અધિકારી શ્રી રેવાભાઈ ગલભાભાઈ પટેલની આંક ૪૦ પર પી.ડબ્લ્યુ.-૧૨ તરીકેની સાક્ષીથી થાય છે, જેમાં તેમણે પુષ્ટિ કરી છે કે ઘટનાસ્થળેથી ફરાર થયા બાદ આરોપી ક્રમાંક ૩ને ઝાંબુઆ જેલમાંથી તબદીલી વોરંટના કારણે ધરપકડ કરી શકાયો હતો, કારણ કે હથિયાર

અધિનિયમ હેઠળ કેબી.અનુક્રમે ૨૦૦૭ની ક્રમાંક ૧-૧૫૫ બાબતે એમ.પી.ની મેઘનગર પોલીસ મથકે તેને ધરપકડ કર્યો હતો. તેથી, અપીલકર્તા નં. ૧ અને ૨ અંગે અપીલને અંશતઃ મંજૂર કરવાની જરૂર છે. જ્યારે, આરોપી - અપીલકર્તા નં. ૩ એટલે કે સત્ર કેસ નં. ૯ of ૨૦૦૮ના આરોપી અંગે, અપીલમાં કોઈ જ સાર નથી.

૨૭. અપીલકર્તા નં. ૩ તરફથી વિદ્વાન વકીલ શ્રી ઝુબિન ભારડા સરજુ પ્રસાદ વિ. બિહાર રાજ્ય, એ.આઈ.આર. ૧૯૬૫ એસ.સી. ૮૪૩ માં અહેવાલિત મામલામાં આધાર મૂકે છે, જેમાં પીડિતના કોઈ અગત્યના અંગ પર ઈજા ન હોવા છતાં અદાલતે એવું જણાવ્યું છે કે અગત્યના અંગ પર ઈજા ન હોવી માત્રથી જ આરોપીના કૃત્યને ભારતીય દંડ સંહિતાની કલમ ૩૦૭ ની પરિધિમાંથી બહાર કાઢવા પૂરતું નથી, પરંતુ ભારતીય દંડ સંહિતાની કલમ ૩૦૭ હેઠળની દોષસિદ્ધાંતને ભારતીય દંડ સંહિતાની કલમ ૩૨૪ માં રૂપાંતરિત કરવામાં આવી હતી, આ બાબતને ધ્યાનમાં રાખીને કે અપરાધને આરોપી ઉપર સ્થાપિત કરવા માટે ઈરાદો પ્રસ્તુત સંબંધિત પરિસ્થિતિ રહેશે, કારણ કે ફરિયાદ પક્ષે સ્થાપિત કરવું પડશે કે તેનો ઈરાદો ભારતીય દંડ સંહિતાની કલમ ૩૦૦ માં ઉદ્દેશિત ત્રણ પ્રકારોમાંથી એક હતો. તેમ છતાં, અહીં આગળ ચર્ચા મુજબ, એ પણ સુસ્થિર કાનૂની સ્થિતિ છે કે જ્યારે ઘાતક હથિયારથી કોઈને ઈજા પહોંચાડવાનો ઈરાદો અને મનસ રિયા હોય, ત્યારે કલમ ૩૦૭ હેઠળની તેની દોષસિદ્ધાંત યોગ્ય ગણાય છે અને, તેથી, આ નિર્ણય અપીલકર્તાને કોઈ મદદરૂપ થવાનો નથી.

૨૭.૧ વિદ્વાન વકીલ શ્રી ભારદાએ ધર્મા પાલ અને અન્ય વિરુદ્ધ પંજાબ રાજ્યના કેસ પર પણ આધાર મૂક્યો છે, જેનો અહેવાલ એ.આઈ.આર. ૧૯૯૩ એસ.સી. ૨૪૮૪માં પ્રકાશિત થયો છે; જેમાં, ઈજાઓ ગંભીર હતી અને ખતરનાક હથિયાર વડે કરાવવામાં આવી હતી છતાં, સર્વોચ્ચ અદાલતે સંદેહનો લાભ આપતાં તેને ધારા ૩૨૪ હેઠળ ફેરવી હતી, કારણ કે ઘટનાના ઉદ્ભવસ્થાનને સાક્ષીઓએ દબાવી દીધું હતું અને સંપૂર્ણ સત્ય અદાલત સમક્ષ મૂકવામાં આવ્યું નહોતું, એમ ધ્યાનમાં લેવામાં આવ્યું હતું કે ઉશ્કેરણી હતી. તેથી, એવો ચુકાદો હાથ પરના વિશિષ્ટ વ્યાપક તથ્યો પર આધારિત છે અને, તેથી, તે અપીલકર્તાને મદદરૂપ થતો નથી.

૨૮. વિદ્વાન એ.પી.પી.એ પોતાની રજૂઆતોના સમર્થનમાં અનેક નિર્ણયોને આધારરૂપ લીધા છે, જે ઉપરોક્ત નિષ્કર્ષને સમર્થન આપે છે, અને તે સંક્ષિપ્તરૂપે નીચે મુજબ દર્શાવવામાં આવે છે:—

(૧) આર. પ્રકાશ વિ. કર્ણાટક રાજ્ય, એ.આઈ.આર. ૨૦૦૪ એસ.સી. ૧૮૧૨(૧) માં નોંધાયેલ, જેમાં એ વાતની પુષ્ટિ કરવામાં આવી છે કે દોષસિદ્ધિને ધારા ૩૦૭ હેઠળ ન્યાય્ય ઠેરવવા માટે એટલું પૂરતું છે કે જો તેમાં કોઈ ખુદી કરણરૂપ ક્રિયા સાથે આશય હાજર હોય, તો મૃત્યુ સર્જી શકે તેવી શારીરિક ઈજા થવી આવશ્યક નથી.

(૨) રામાનંદ યાદવ વિ. પ્રભુનાથ ઝા, એઆઈઆર ૨૦૦૪ એસસી ૧૦૫૩(૧) માં નોંધાયેલ, જેમાં પુષ્ટિ કરવામાં આવી છે કે તબીબી પુરાવા અને દૃશ્ય પુરાવા

વચ્ચેના આક્ષેપિત ભિન્નતા અંગે કાયદો સુસ્થાપિત છે કે મૌખિક પુરાવાને પ્રાધાન્ય આપવું પડે અને તબીબી પુરાવો મૂળતઃ અભિપ્રાયાત્મક સ્વરૂપનો હોય છે. માત્ર ત્યારે જ, જ્યારે તબીબી પુરાવો મૌખિક સાક્ષ્ય અનુસાર થયેલી હોવાનું કહેવાતી ઈજાને સ્પષ્ટપણે નકારી કાઢે, ત્યારે જ, કોઈ નિશ્ચિત કેસમાં, અદાલતને પ્રતિકૂળ અનુમાન આકર્ષવું પડે છે.

(૩) મધ્ય પ્રદેશ રાજ્ય વિ. સલીમ @ ચમરુ તથા અન્ય, એ.આઈ.આર. ૨૦૦૫ એસ.સી. ૩૯૯૬ (૧) માં અહેવાલિત, જેમાં આ વાતની પુષ્ટિ કરવામાં આવી છે કે આ કલમ આરોપીના કૃત્ય અને તેના પરિણામ, જો કોઈ હોય તો, વચ્ચે ભેદ કરે છે. અદાલતે જોવાનું છે કે કૃત્ય તેના પરિણામની પરવા કર્યા વિના, આ કલમમાં ઉલ્લેખિત પરિસ્થિતિઓ હેઠળ ઈરાદા અથવા જ્ઞાન સાથે કરવામાં આવ્યું હતું કે નહીં. તેથી, ભા.દં.સં.ની કલમ ૩૦૭ હેઠળ આરોપ મૂકાયેલા આરોપીને માત્ર એટલા કારણે નિર્દોષ છૂટકારો આપી શકાય નહીં કે પીડિતને પહોંચાડેલી ઈજાઓ સામાન્ય ઈજાના સ્વરૂપની હતી.

(૪) એમ.પી. રાજ્ય વિ. ઈમરત, એ.આઈ.આર. ૨૦૦૮ એસ.સી. ૨૯૬૭ માં અહેવાલિત, જેમાં એ ખાતરી કરવામાં આવી છે કે હત્યા કરવાની ઈરાદાશક્તિ હતી કે મૃત્યુ થવાનું જ્ઞાન હતું કે નહીં, એ તથ્યનો પ્રશ્ન છે અને તે નિશ્ચિત કેસના તથ્યો પર આધાર રાખશે. આરોપી દ્વારા પહોંચાડવામાં આવેલી ઈજા સાદી અથવા નાની હતી એવા પરિસ્થિતિઓ માત્ર એ જ કારણે ભારતીય દંડ સંહિતાની કલમ ૩૦૭નો અમલ અપ્રસંગિક બની જતો નથી.

(૫) દયાલ સિંહ અને અન્યો વિ. ઉત્તરાંચલ રાજ્ય, (૨૦૧૨) ૮ એસસીસી ૨૬૩ માં અહેવાલિત, જેમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે અગાઉના અનેક ચુકાદાઓનો સંદર્ભ આપ્યા બાદ ઠરાવ્યું હતું કે જો તબીબી પુરાવા પ્રત્યક્ષદર્શી સાક્ષીઓના વર્ણન સાથે વિસંગત હોય, તો જ્યારે પ્રત્યક્ષદર્શી સાક્ષીઓનું વર્ણન વિશ્વસનીય અને ભરોસાપાત્ર જણાય અને ફરિયાદ પક્ષનો કેસ વાજબી સંદેહથી પરે સાબિત કરે, ત્યારે પોસ્ટમોર્ટમ અહેવાલ જેવા નિષ્ણાત અહેવાલ કરતાં પ્રત્યક્ષદર્શી સાક્ષીઓના વર્ણનને પ્રાધાન્ય આપવું જોઈએ, જો તે અહેવાલ અધૂરો, અશુદ્ધ અને ફરિયાદ પક્ષના કેસને ગેરમાર્ગે દોરવાના જાણબૂઝીને કરાયેલા પ્રયાસનું પરિણામ જણાય. વધુમાં, ઠરાવાયું હતું કે નિષ્ણાતનો અહેવાલ, એટલે કે ડૉક્ટરનો અહેવાલ, સુવ્યવસ્થિત અને વિશ્વાસજનક હોવો જોઈએ અને તે યોગ્ય રીતે સાબિત થયેલો હોય તો પણ, યદ્યપિ તેનું પુરાવાત્મક મૂલ્ય છે, તે અદાલત પર બંધનકારક નથી. તેથી, અદાલતે એવા અહેવાલનું અન્ય પુરાવા સાથે સંયોજનમાં મૂલવણું કરવું અને ત્યારબાદ તે વિશ્વસનીય છે કે નથી તે નક્કી કરવું જોઈએ.

(૬) સુનિલ કિલફોર્ડ ડેનિયલ વિ. પંજાબ રાજ્ય, જેનો અહેવાલ (૨૦૧૨) ૧૧ એસસીસી સી૨૦૫ માં પ્રસિદ્ધ થયો છે, જેમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે ઠરાવ્યું છે કે એક્સએસએલ અહેવાલમાં કોઈ વિશિષ્ટ મુદામાલ વસ્તુ પર બ્લડ ગ્રુપ મેળ ન ખાતું હોય તે માત્રથી આરોપીને શંકાનો લાભ લેવાનો કોઈ લાભ મળતો નથી. માત્ર સમયના વિલંબને કારણે જ લોહીનું વર્ગીકરણ નિર્ધારિત કરી શકાયું નથી.

(૭) મનજીત સિંહ અને અન્ય વિ. પંજાબ રાજ્ય અને અન્ય, જેનો અહેવાલ (૨૦૧૩) ૧૨ એસસીસી ૭૪૬માં છે, જેમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે ઠરાવ્યું છે કે જ્યારે પૂરતું, અખંડનીય આંખે જોયેલું સાક્ષ્ય ઉપલબ્ધ હોય અને તેનું તબીબી સાક્ષ્યથી સમર્થન થતું હોય, ત્યારે લોહી લાગેલાં કપડાં કે અસ્ત્રની પાછા વસૂલી ન થવી ફરિયાદ પક્ષના કેસને અસર કરતી નથી।

૨૯. ઉપરોક્ત તથ્યો અને પરિસ્થિતિઓને ધ્યાનમાં લેતાં, અપીલકર્તા નં. ૩ એ નીચલી અદાલતના આ નિષ્કર્ષમાં કોઈ ગેરકાયદેસરતા અથવા તર્કવિરુદ્ધતા દર્શાવવામાં નિષ્ફળ રહ્યો છે કે તેને ભારતીય દંડ સંહિતાની કલમ ૩૦૭ અને ૩૩૩ હેઠળ દોષિત ઠરાવવામાં આવે, કારણ કે પૂરતા પુરાવા ઉપલબ્ધ છે કે અપીલકર્તા નં. ૩ એ પેટ્રોલિંગ ફરજ પર રહેલા અને આવા આરોપીના પ્રવૃત્તિઓ બાબતે પૂછપરછ કરતા બે પોલીસ અધિકારીઓ પર પ્રહાર કર્યો હતો, અને તેઓ ચીરો પાડતા તીક્ષ્ણ હથિયાર એવા ચાકુથી ઘાયલ થયા હતા, તથા ગૃહભંગ માટે ઉપયોગમાં લેવાયેલો એવો ચાકુ અને લોખંડનું કોસ ઘટનાસ્થળેથી મળી આવ્યું હતું.

૩૦. તેથી, અપીલકર્તા નં. ૩ની અપીલ નામંજૂર થવા યોગ્ય છે અને એથી તે અહીંયા નામંજૂર કરવામાં આવે છે.

૩૧. તેમ છતાં, અપીલકર્તા નં. ૧ અને ૨ અંગે, ઉપર જણાવ્યા મુજબ, જ્યારે આરોપી નં. ૩ દ્વારા કરાયેલા અપરાધની ઘટનાઓમાં તેમણે કોઈ ભૂમિકા ભજવી નથી, ત્યારે માત્ર તેમના સ્થળ પર ઉપસ્થિત હોવાના આધારે, એવા કિસ્સામાં તે

સહઈરાદો અથવા ઉશ્કેરણી તરીકે ગણાવી શકાય નહીં અને, તેથી, તેમના વિરુદ્ધના કોઈપણ પુરાવા છતાં, તેઓ નિઃસંદેહ સંદેહનો લાભ મેળવવા હકદાર છે. આથી, તેમના દોષસિદ્ધિમાં હસ્તક્ષેપ કરીને તેમના પર લગાવવામાં આવેલા આરોપોમાંથી તેમને નિર્દોષ છૂટકારો આપવો આવશ્યક છે.

૩૨. તેથી, અપીલકર્તા નં. ૧ અને ૨ દ્વારા દાખલ કરાયેલી અપીલ મંજૂર થવા પાત્ર છે અને એ મુજબ તેને અહીં મંજૂર કરવામાં આવે છે. અપીલકર્તા નં. ૧ અને ૨ આ અદાલતના હુકમથી ક્રિમિનલ અપીલ પેનિંગ હોવાથી જામીન પર છે, તેથી તેમના જામીનના બંધપત્રો રદ થયેલા ગણાશે.

૩૩. જ્યારે કે, આરોપી નં. ૩ ને જામીન પર મુક્ત કરવામાં આવ્યો નથી, તેથી આ ચુકાદાની નકલ જેલમાં તેમને તાત્કાલિક રજિસ્ટ્રી દ્વારા મોકલવામાં આવે.

(એસ.જી.શાહ, ન્યાયાધીશ)

બિનોય

*The translation of this judgment has been provided by M/s
Hyperlink E-Solutions Pvt. Ltd.*

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====